

บทความวิจัย

เรื่อง “วิธีการสร้างสรรค์งานศิลปะและสิ่งทำให้เกิดภาวะบิดเบือนทางสังคมด้วยกลไก
ศิลปะภาพถ่าย ผ่านภาพถ่ายชุด The Park ของ Kohei Yoshiyuki”

โดย

นางสาว ณิชชา ปรีกมานนท์

รหัสนักศึกษา 05530732

เสนอ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สราวุธ ตันฉีกุล

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450 460 การศึกษาเอกเทศ

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2556

ชื่องานวิจัย “วิธีการสร้างสรรค์งานศิลปะและสิ่งทำให้เกิดภาวะบิดเบือนทางสังคมด้วย
กลไกภาพถ่ายผ่านภาพถ่ายชุด The Park ของ Kohei Yoshiyuki”

ชื่อผู้วิจัย นางสาวณิรชา ปรีกมานนท์ รหัสนักศึกษา 05530732

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สราวุธ ต้นฉีกุล

บทคัดย่อ

ภาพถ่ายชุด The Park ของ Kohei Yoshiyuki เป็นผลงานศิลปะที่สะท้อนสังคมญี่ปุ่นในยุค
70 บอกเล่าเรื่องราวของกลุ่มคนที่ใช้สวนสาธารณะกลางกรุงโตเกียวในเวลาว่างเพื่อมี
เพศสัมพันธ์และแอบดูคูรักรักมีเพศสัมพันธ์กัน ด้วยเทคนิคการแอบถ่ายภาพอย่างรวดเร็ว
(snapshot) ทำให้ผลงานภาพถ่ายชุด The Park มีความสมจริง โดดเด่นน่าสนใจและสามารถ
ดึงดูดให้ผู้ชมงานเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของงานชิ้นนี้ โดยงานวิจัยชิ้นนี้ได้นำเสนอ แนวคิด
เนื้อหาและกลวิธีการสร้างงานของศิลปิน โดยวิเคราะห์จากทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์ที่
ศิลปินเลือกใช้เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวผ่านผลงานชุด The park

จากการศึกษาพบว่าศิลปินมีแนวความคิดที่นำเสนอพฤติกรรมที่แปลกประหลาดของ
การทำผิดจารีตในพื้นที่สาธารณะและเป็นการเปิดเผยความลับของพื้นที่เดียวกันแต่อยู่คนละ
เวลา ในช่วงเวลาปกติและไม่ปกติเช่นเวลากลางวันใช้พื้นที่สวนสาธารณะเพื่อพักผ่อนแต่ใน
เวลากลางคืนกลับกลายเป็นสถานที่สำหรับการมีเพศสัมพันธ์ของคนอีกกลุ่มหนึ่ง ศิลปินมีวิธี
สร้างสรรค์ผลงานโดยการใช้ทัศนธาตุและกลไกทางศิลปะเพื่อสื่อความหมายถึงสภาวะที่
บิดเบือนของสังคมญี่ปุ่น

คำสำคัญ : 1.ภาพถ่ายชุด The Park ของ Kohei Yoshiyuki 2.การแอบถ่ายภาพอย่างรวดเร็ว
3.สวนสาธารณะ 4. เพศสัมพันธ์ 5. สังคมญี่ปุ่น

คำนำ

สารนิพนธ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นมาเพื่อประกอบการศึกษาในรายวิชา 450460 การศึกษา เอกเทศ สาขาวิชาเอกเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ เนื่องจากผู้วิจัยมีความสนใจเกี่ยวกับ ศิลปะภาพถ่ายผลงานชุด the parks ของ โคอเฮ โยชิยุกิ ที่มีเทคนิคการนำเสนอในมุมมองที่ น่าสนใจแฝงไปด้วยสัญลักษณ์ที่บอกเล่าความเป็นไปของสังคมญี่ปุ่นผ่านผลงานภาพถ่ายสีขาวดำ แนวคิดและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินที่แฝงอยู่ในงานศิลปะชิ้นนี้ควรค่าต่อ การศึกษา

ผู้วิจัยจึงจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ขึ้น โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสารนิพนธ์ฉบับนี้จะเป็น ประโยชน์ต่อผู้ที่มีความสนใจ และหากสารนิพนธ์ฉบับนี้มีความผิดพลาดประการใด ผู้วิจัย ต้องขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ฉิรชา ปรีกมานนท์

ผู้วิจัย

บทนำ

เมื่อกล่าวถึงภาพถ่ายทางศิลปะที่สะท้อนวิถีของสังคม การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของ โคะเฮ โยชิยุกิ ในภาพถ่ายชุด The Park เป็นอีกหนึ่งผลงานที่มีชื่อเสียงและน่าจับตามองมากที่สุดผลงานหนึ่งในยุค 70 ที่ญี่ปุ่นเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจและค่านิยม ความเชื่อ ด้วยกลวิธีในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีความโดดเด่นและแปลกใหม่เช่นการนำเสนอภาพถ่ายในมุมมองที่เสมือนตัวผู้เสพเข้าไปมีส่วนร่วมในเหตุการณ์นั้นๆ และเปิดเผยภาพความจริงที่ผิดจารีตประเพณีผู้สังคมสาธารณะด้วยการสร้างสรรค์เทคนิคและกระบวนการศิลปะภาพถ่ายออกมาได้อย่างน่าฉงน ลึกลับและสร้างความเคลือบแคลงใจต่อผู้เสพงานศิลปะของ โคะเฮ โยชิยุกิเป็นอย่างมาก สิ่งเหล่านี้สามารถดึงดูดผู้ชมให้เข้ามาศึกษา และสัมผัสกับงานของเขามากขึ้น

The park คือผลงานชิ้นเอกของ Kohei Yoshiyuki เป็นภาพถ่ายสีขาวดำบอกเล่าเรื่องราวในสวนสาธารณะในกรุงโตเกียวในช่วงปี 1970 ศิลปินใช้กล้องขนาด 15 mm ฟิล์มอินฟารเรด และแฟลชในการถ่ายภาพเชิงสารคดีเกี่ยวกับคูร์กที่ลักลอบพบกันที่สวนสาธารณะในยามค่ำคืนและกลุ่มคนที่แอบช่มคูอยู่ใฝ่มไม้ ซึ่งบางครั้งคนเหล่านั้นก็เข้าร่วมการมีสัมพันธ์ทางเพศของคูร์กด้วย การถ่ายด้วยวิธีสแนปช็อต (ถ่ายแบบมือเดียวและถ่ายแบบจับปล้น ภาพจะดูเหมือนถ่ายแบบไม่ตั้งใจ โดยที่ผู้ถูกถ่ายก็ไม่ได้ตั้งใจ) การถ่ายภาพเหล่านี้ไม่ถูกจับได้ เพราะความมืด แสงแฟลชของหลอดไฟอินฟารเรดเล็ดดูเหมือนแสงไฟจากรถที่ผ่านไปมา ในการแสดงภาพถ่าย The Park ภาพเหล่านั้นถูกนำมาขยายให้เท่าสัดส่วนของคน มีการปิดไฟในแกลอรีและผู้เข้าชมทุกคนต้องถือกระบอไฟฉายไว้ในมือเพื่อส่องดูภาพ เพื่อต้องการจำลองความมืดในสวนสาธารณะ และต้องการให้ผู้ชมที่มาได้รูปร่างของคนในภาพแบบใกล้ชิด ภาพถ่ายที่ขยายขึ้นนี้ถูกทำลายทันทีหลังจากนิทรรศการจบลง และงานศิลปะชุดนี้ได้นำไปจัดพิมพ์เป็นหนังสือในปี 1980

The Park คือสารคดีตีแผ่สังคมชั้นเยี่ยม ภาพถ่ายจับความ โดดเดี่ยว ความ โศกเศร้า

และความปรารถนาอย่างรุนแรงลึกซึ้งที่มักแฝงอยู่ในความสัมพันธ์ทางเพศของผู้คนในมหานครใหญ่อย่างกรุงโตเกียว การมองเข้าไปในภาพถ่ายเหมือนการถ่มองใครซักคนทำกิจกรรมส่วนตัวของพวกเขาอยู่เช่นกัน เช่นนี้ก็ราวกับว่าเราเข้าแถวต่อหลังศิลปินผู้ถ่ายภาพและกำลังมีส่วนร่วมในการถ่มองผู้ที่มาถ่มองในภาพอีกที ดังนั้นแล้วพวกถ่มองที่แท้จริงก็คือพวกเรานั่นเอง เทคนิคที่ศิลปินใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานทำให้ผู้ชมเข้าไปมีส่วนร่วมในงานโดยไม่ทันรู้ตัว

ภาพถ่ายชุด The Park ของ โคอเฮ โยชิยุกิมีแตกต่างจากภาพถ่ายทางศิลปะทั่วไปจากศิลปิน มีการนำเสนอ แนวความคิด เนื้อหาและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่และแตกต่าง สามารถสื่อถึงแนวความคิดออกมาได้อย่างแยบยล ข้าพเจ้าจึงมีความสนใจที่จะศึกษาระบบการและกลไกทางศิลปะที่ศิลปินใช้ในการสร้างงานชุดนี้ ภาพถ่ายชุด The Park นอกจากจะมีคุณค่าทางศิลปะแล้วยังเต็มไปด้วยคุณค่าทางสังคมศาสตร์ ควรค่าต่อการศึกษา เพื่อตีความและหาความหมายของนัยยะที่ศิลปินต้องการจะสื่อต่อผู้ชมงานศิลปะชุดนี้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษา แนวความคิด เนื้อหาและวิธีการการสร้างสร้งงานศิลปะในภาพถ่ายชุด The park ของ โคอเฮ โยชิยุกิ
2. เพื่อวิเคราะห์แนวทางการสร้างสร้งงานศิลปะของศิลปิน โคอเฮ โยชิยุกิ ที่มีแรงบันดาลใจจากเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในสังคมญี่ปุ่น
4. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบทางศิลปะที่ศิลปินเลือกใช้สื่อความหมายถึงภาวะบิดเบือนทางสังคมด้วยกลไกการถ่ายภาพ

วิธีดำเนินการศึกษา

1. ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับศิลปะภาพถ่ายชุด The park ของ โคอเฮ โยชิยุกิ ผ่านบทความวิจารณ์ หนังสือและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ

2. ศึกษาองค์ประกอบทางศิลปะ ทักษะ และกลไกทางศิลปะที่ปรากฏในงานภาพถ่ายชุด The park เพื่อวิเคราะห์ถึงสิ่งที่ศิลปินเลือกใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อสื่อถึงสภาวะ บิดเบือนทางสังคม

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ประวัติและผลงานภาพถ่ายชุด The Park ของ โคอเฮ โยชิยุกิ

เกลอริ โยชิ มิโตะ (2550)เขียนบทความกล่าวถึงผลงานชุด the park โดยพูดถึงวิธีการว่า และเทคนิคการนำเสนอผลงานว่า ครั้งสุดท้ายที่จัดแสดงผลงานชุด The Park ของนายคอเฮ โยชิยุกิ นั้น คือราวๆ ๓๐ ปีก่อน รูปภาพทั้งหมดถูกขยายให้มีขนาดเท่าคนจริง มีการปิดไฟของ เกลอริ และมอบไฟฉายให้กับผู้เข้าชม นี่เป็นการเปรียบเทียบสำหรับสิ่งที่พวกเขาจะได้พบเจอ ผู้เข้าชมจะได้สำรวจทุกตารางนิ้วของภาพคู่รักทั้งที่เป็นรักเพศตรงข้ามหรือรักร่วมเพศที่กำลังลอบพบกันอย่างลับๆในสวนสาธารณะหลายแห่งขณะที่ถูกแอบดูอย่างลับๆโดยผู้ที่ผ่านไปมา งานนำเสนอชิ้นนี้แสดงในเกลอริที่ใช้ลูกเล่นทำให้ดูเหมือนสวนสาธารณะยามกลางคืน นั่นคือหากผู้ชมส่องไฟมองภาพเหล่านั้น พวกเขาเองก็เป็นพวกถ้ามองเช่นเดียวกัน รูปภาพเหล่านี้เป็นเสมือนการถ่ายทำจากสถานที่จริง (cinema verite) และแม้ว่าจะไม่ใช่เรื่องที่น่าประหลาดใจ แต่ภาพเหล่านี้ก็แสดงถึงธรรมชาติเรื่องเพศสภาวะที่มีมาเนิ่นนานในญี่ปุ่นอย่างน่าสนใจ คู่รักที่เป็นพวกรักร่วมเพศในผลงานต่างก็มีคนที่มาแอบดูเนืองแน่น แต่ไม่มีพวกถ้ามองคนใดเลยที่ใช้กล้องส่องทางไกลในการแอบดู ตรงกันข้าม พวกเขาต่างบุกเข้ามาหาคู่รักพวกนั้นโดยตรง ราวกับว่าหญิงสาวที่นอนอยู่บนพื้นหญ้าคือของส่วนรวมที่แบ่งปันกันได้ ชวนให้คิดว่า ในช่วงปี ๑๙๗๐ การจะมีความสัมพันธ์กันในบ้านเป็นเรื่องยากลำบากนัก

หรือ หรือพวกเขาถูกดึงดูดด้วยการแสดงออกถึงความรักที่ไม่สมควรอย่างเปิดเผยใน สวนสาธารณะ ความพยายามของคู่รักคูหนึ่งที่ทำเรื่องส่วนตัวกันหลังร่มกันแดดซึ่งดึงดูดพวกเขา ถ้ามองชวนให้คิดว่าเหตุผลน่าจะเป็นอย่างหลัง

วินเซ อะเลตติ(2550) ได้เขียนคำโปรยในหนังสือที่แจกในงานนิทรรศการนี้ว่า ภาพ ของนายโยชิยุกิทำให้หวนนึกถึงลักษณะของ ภาพยนตร์ความจริงบริสุทธิ์ (Cinéma vérité) มี ลักษณะของภาพไปเปลือยยุคเก่า มีการรายงานสภาพความจริงและตั้งคำถามด้วยภา (photojournalism) มีลักษณะเฉพาะตัวที่ยู่เหนือแบบการถ่ายแบบปาปารัชชี ที่ไม่ได้ตกแต่งสิ่ง ใดให้เกินจริง ซึ่งภาพของการจับตาดูด้วยกล้องเฉยๆ ไม่มีวันเทียบได้ ภาพยนตร์แบบนี้เป็นการ ถ่ายด้วยกล้องตัวเล็ก แสดงโดยคนจริงๆที่ไม่ใช่นักแสดงและเป็นสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น ไม่ได้จัดฉาก เป็นแนวการทำภาพยนตร์ของฝรั่งเศส

Debora Kuan(2550) เขียนเรียงบทความ “artforum” กล่าวถึงประวัติและวิธีการ สร้างสรรค์งานชุด The Park ของโคเฮ โยชิยุกิ เป็นภาพถ่ายที่ถ่ายทอดพฤติกรรมของกลุ่มคนที่ แอบตามไปดูคูรักมีเพศสัมพันธ์ในสวนสาธารณะในเวลากลางคืน ช่วงระยะเวลา 6 เดือนใน การสร้างสรรค์ผลงาน ศิลปินใช้วิธีแอบถ่ายพฤติกรรมเหล่านั้นโดยการปลอมตัวเข้าไปเพื่อเข้า กลุ่มและศึกษาพฤติกรรมของคนกลุ่มนั้น ก่อนจะถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานศิลปะภาพถ่าย ชาวคำ ภาพถ่ายชุด The Park ของ Kohei Yoshiyuki จัดทำขึ้นในปี คศ. 1970 จัดแสดงครั้ง แรกในปี คศ. 1979 ที่หอศิลป์ในกรุงโตเกียวประเทศญี่ปุ่น และได้จัดพิมพ์เป็นหนังสือ รวบรวมภาพถ่ายเมื่อ คศ.1980 และยังคงตั้งข้อสังเกตเรื่องความเชื่อมโยงระหว่างงานของโยชิยุกิ และกล้องตรวจจับต่างๆว่า “ภาพถ่ายถ่ายได้เหมาะสมทั้งในด้านเวลาและสถานที่ และยัง สะท้อนจิตวิญญาณด้านสังคมและเศรษฐกิจของญี่ปุ่น ในช่วงปี ๗๐ อย่างไม่ก็ตาม ศิลปะชุดนี้ ถือได้ว่าเป็นงานร่วมสมัยอย่างมาก เพราะมีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาเสริมทำให้การแอบดู สมจริงมากขึ้น ประเด็นทางการเมืองเกี่ยวกับสิทธิความเป็นส่วนตัวถูกหยิบยกขึ้นมา เช่นเดียวกับประเด็นเรื่องค่านิยมทางวัฒนธรรมที่ครอบงำชีวิตส่วนตัวของผู้คน หัวข้อเรื่องการ

ถ้ามองและการจับตามองผู้อื่นเป็นสิ่งที่กำลังถกเถียงกันอยู่ในสหรัฐในเวลานี้”

Phillip Gelter (2550) เขียนบทความ “ Sex in the Park And Its Sneaky Spectators” ได้กล่าวถึงเอกลักษณ์ของผลงานภาพถ่ายชุด The Park และวิภาษวิจารณ์ถึงสาระที่ซ่อนเร้นอยู่ในผลงานภาพถ่ายชิ้นนี้รวมไปถึงกระบวนการสร้างงานด้วยกลวิธีดึงดูดให้ผู้ชมติดกับดักที่ศิลปินวางเอาไว้ แสดงภาวะทับซ้อนและเกิดซ้ำของความรู้สึกอยากรู้ อยากเห็น การแอบจ้องมองผ่านกันเป็นทอดๆ สิ่งนี้เป็นเสน่ห์ที่ทำให้การเสพงานมีความสนุกและน่าตื่นเต้น การแสดงด้านที่ดิบเถื่อนของคนในงานของ โยชิยุกิ โคเดดะ เป็นพิเศษ รูปถ่ายเหล่านี้แปลกประหลาดและชวนให้ตกใจ ไม่ใช่เพียงเพราะพฤติกรรมของคนที่เป็นแบบ แต่ภาพเหล่านี้ยังเป็นการท้าทายต่อมุมมองเก่าของชาวอเมริกันที่มีต่อสังคมญี่ปุ่น โดยภาพในหัวของเรานั้นจะแสดงให้เห็นญี่ปุ่นที่เต็มไปด้วยระเบียบ กฎเกณฑ์ และเต็มไปด้วยอำนาจ

David Cohen (2550) เขียนบทความ “ Peeking In on the Social set” กล่าวถึงผลงานภาพถ่ายชุด The Park บอกเล่าเรื่องราวพฤติกรรมของคนในภาพ กิจกรรมที่ปรากฏในงาน นอกจากนี้ยังกล่าวถึงสังคมญี่ปุ่นในขณะนั้น โดยการใช้พฤติกรรมของคนในภาพถ่ายในการตีความและหาคำตอบในเรื่องของการมีเพศสัมพันธ์ในพื้นที่สาธารณะ พฤติกรรมการแอบดูคูรักรมีเพศสัมพันธ์และทัศนคติของศิลปินในการสร้างสรรค์และถ่ายทอดผลงาน กล่าวถึงความผิดปกติของสังคมที่ปรากฏในภาพถ่ายชุด The Park ของ โยชิยุกิว่า “ภาพเหล่านี้แสดงถึงความสามารถอันโดดเด่นของการถ่ายภาพที่ใช้ในการสังเกตและบันทึกเรื่องราวและการสร้างความหมายโดยนัยจากภาพ” เธอจัดให้เขาเป็นศิลปินที่เปลี่ยนแปลงการถ่ายภาพธรรมดาด้วยการใช้เลนส์หลอก และใช้เครื่องจับภาพจากมุมมอง ทำให้ได้ ภาพที่แสดงถึงช่วงเวลาที่เป็นส่วนตัวของคนในภาพ ภาพถ่ายของ โยชิยุกิ ได้ถูกปล่อยสู่เขตแดนของความเป็นส่วนตัว เป็นสิ่งที่หายากที่ปรากฏมากขึ้นในขณะนี้ และเป็นเรื่องเสียดสีตรงที่ เราทุกคนยินดีเป็นที่จับตามองทุกขณะ เช่นขณะอยู่ในตู้เอทีเอ็ม สนามบิน หรือในร้านค้า แต่เราก็

ไม่ได้ลดความยากที่จะแอบดูคนอื่น ๆ ลงแม้แต่น้อย”

ไทยบันเทิง (2556) เขียนบทความ “วิธีการทางศิลปะกับการรुक้าพื้นที่ส่วนตัว” กล่าวถึงขอบเขตของผลงานศิลปะกับการรुक้าพื้นที่ส่วนตัว ผลงานภาพถ่ายชุด The Park เป็นหนึ่งในผลงานที่ถูกจับตามองในเรื่องการรुक้าพื้นที่ส่วนตัว ด้วยวิธีการสร้างสรรค์งาน เช่น การแอบบันทึกภาพโดยที่ไม่ขออนุญาตหรือ การถ่ายรูปผู้อื่นในการทำกิจกรรมส่วนตัว การถ่ายรูปหรือบันทึกภาพผู้อื่นในที่สาธารณะ บางครั้งก็ยากที่จะชี้ชัดลงไปได้ว่าเป็นการละเมิดสิทธิส่วนตัวหรือไม่ ในโลกที่มีการบันทึกภาพตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นสื่อภาพถ่าย วิดีโอ หรือกล้องวงจรปิด การหลีกเลี่ยงไม่ให้ถูกบันทึกภาพจึงเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก เมื่อสภาพในการสร้างงานศิลปะจะอยู่ภายใต้แนวคิดเสรีภาพบนสังคมประชาธิปไตย แต่เมื่อเกิดกรณีการละเมิดพื้นที่ส่วนตัว ตลอดจนสร้างความหวาดระแวงในการใช้ชีวิตทั่วไป สะท้อนว่าเรื่องนี้ยังเป็นประเด็นถกเถียงที่ไม่อาจหาคำตอบตายตัว

2. เอกสารเกี่ยวกับเอกสารเกี่ยวกับทฤษฎีและองค์ประกอบศิลปะ

ชลุค นิมเสมอ (2553) เขียนหนังสือเรื่อง "องค์ประกอบของศิลปะ" กล่าวถึงความหมายของศิลปะและองค์ประกอบทางศิลปะ โดยให้ความหมายของศิลปะแบบกว้างๆ ว่าเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ไม่ใช่สิ่งที่มีอยู่เองตามธรรมชาติ ศิลปะมีความหมายตรงข้ามกับศาสตร์ และได้กล่าวถึงองค์ประกอบของศิลปะเอาไว้อย่างละเอียด ทั้งเรื่องรูปทรง เนื้อหา ความสำคัญของเรื่องที่มีต่อเนื้อหา นอกจากนี้ยังกล่าวถึงส่วนต่างๆ ที่ปรากฏในงานศิลปะที่ส่งผลถึงความหมายและความรู้สึกต่อผลงาน เช่น ทศนธาตุ สัดส่วนและรูปทรงเป็นต้น และยังมีในเรื่องของวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ โดยใช้สัญลักษณ์ในการสื่อแสดงออกอีกด้วย

ฉัตรชัย อรรถปักษ์ (2550) เขียนหนังสือเรื่อง “องค์ประกอบศิลปะ” กล่าวถึงความรู้สึกต่างๆ ที่มีต่อสี และการใช้สีเพื่อสื่อสารผ่านงานศิลปะ สีมียุทธิพลต่อจิตใจ ความรู้สึก และอารมณ์ของมนุษย์ คือมีอำนาจบันดาลให้เกิดอารมณ์ได้ตามอิทธิพลของสี เช่น สดชื่น ร้อน เย็น ตื่นเต้น เศร้า สีจึงมีความสำคัญต่องานศิลปะมาก เพราะศิลปินต้องใช้สีมาเป็นสื่อใน

สร้างสรรค์งานศิลปะเพื่อสะท้อนสิ่งที่ต้องการจะสื่อผ่านผลงานนั้นๆ

ชะวักชัย ภาคินฐ (2544) เขียนหนังสือเรื่อง “ทัศนศิลป์วิจักษณ์” กล่าวถึงการสร้างสรรค์ผลงานด้วยประสบการณ์ตรง โดยให้ความหมายของคำว่าประสบการณ์ตรงคือ การประจักษ์กับเหตุการณ์นั้นๆด้วยตัวเอง มีผลต่อความรู้สึกนึกคิด ที่เกิดจากการประจักษ์ในเรื่องนั้นๆ ในการแสดงออกทางศิลปะการประจักษ์ตรงในเรื่องใดๆก็มักมีผลต่อการสร้างสรรค์ผลงานสามารถจำแนกออกเป็น 3 รูปแบบด้วยกันคือ 1.เป็นผลงานที่สื่อออกมาตรงๆเหมือนจริงหรือจัดอยู่ในหมวดการลอกเลียน 2.เป็นผลงานที่สะท้อนมาจากประสบการณ์ตรงแสดงออกด้วยการตัดทอน พวกนักตัดทอนมักให้ความสำคัญกับเรื่องขององค์ประกอบหรือการแสดงออกด้วยเขว้าปัญญา 3.เป็นผลงานที่สะท้อนหรือรับรู้จากประสบการณ์ตรงแต่สื่อด้วยการแสดงออกทางอารมณ์ งานลักษณะนี้ก็จะเข้ามามีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงาน นอกจากนี้ยังให้ความเห็นในส่วนของการรับรู้ไว้ด้วย คือการรับรู้แบบไม่ตั้งใจ โดยมากการรับรู้ต่อคุณค่าเชิงสุนทรียศาสตร์จะเป็นการรับรู้แบบไม่ตั้งใจ การรับรู้แบบไม่ตั้งใจเกิดจากสิ่งนั้นดึงดูดความสนใจไปโดยที่ไม่รู้สึกตัว การรับรู้แบบไม่ตั้งใจในทางศิลปะหมายถึง ผลงานนั้นมีอำนาจดึงดูดความสนใจหรือทำให้เราหันเหความสนใจไปหามัน เราเรียกอำนาจที่ทำให้เราต้องหันไปสนใจนั้นว่า คุณค่าทางสุนทรียภาพ (Aesthetic) ในเรื่องของความรัก ความงาม ความน่าเกลียดหรือความรู้สึกทางอารมณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นกับเราและเรารับรู้เรื่องนั้นๆในทางตรงความรู้สึกเหล่านั้นคือคุณค่าทางสุนทรียภาพนั่นเอง

จากการที่ได้พบทวนวรรณกรรมดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยทราบแนวทางการวิเคราะห์ผลงานศิลปะภาพถ่ายชุด The Park ของ โคอเฮ โยชิยุกิ โดยการศึกษาทวิวิธีการสร้างงานจากการใช้ องค์ประกอบทางศิลปะที่ศิลปินใช้ในการสร้างผลงาน ต่อมาคือการวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์ในผลงานที่มีผลต่ออารมณ์สุนทรียศาสตร์และสภาพสังคมที่บิดเบือนผ่านกลไกทางการถ่ายภาพ

จากการที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพถ่าย พบว่ายังไม่มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับภาพถ่ายที่สะท้อนพฤติกรรมของคนในสังคมที่เกี่ยวข้องกับภาวะบิดเบือนทางสังคม ดังนั้นผู้วิจัยจึงใคร่ที่จะศึกษา“วิธีการสร้างสรรค์งานศิลปะและสิ่งที่ทำให้เกิดภาวะบิดเบือนทางสังคมด้วยกลไกศิลปะภาพถ่าย ผ่านภาพถ่ายชุด The Park ของ Kohei Yoshiyuki” เพื่อสร้างองค์ความรู้และขยายขอบเขตการศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีในการสร้างสรรค์งานศิลปะที่สะท้อนภาวะบิดเบือนทางสังคมด้วยกลไกภาพ

ผลการศึกษา

1. จากผลการศึกษา แนวความคิด เนื้อหาและกลวิธีในการสร้างสรรค์งานพบว่า ศิลปินมีแนวความคิดที่จะนำเสนอพฤติกรรมที่แปลกประหลาดของการทำผิดจารีตในพื้นที่สาธารณะให้ดูน่าสงสัยและเป็นการเปิดเผยความลับของพื้นที่เดียวกันแต่อยู่คนละเวลา ในช่วงเวลาที่เป็นปกติและไม่ปกติเช่นในเวลากลางวันใช้พื้นที่เป็นสวนสาธารณะเพื่อพักผ่อนแต่ใน

เวลากลางคืนกลับกลายเป็นสถานที่ในการมีเพศสัมพันธ์ของคนกลุ่มหนึ่ง เนื้อหาของงานสื่อถึงพฤติกรรมของคนกลุ่มหนึ่งที่ใช้สวนสาธารณะในเวลากลางคืนในการมีเพศสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังเสนอถึงพฤติกรรมของกลุ่มคนที่แอบตามไปดูคูรักรมีเพศสัมพันธ์กันด้วย เนื้อหาที่ศิลปินต้องการจะสื่อเกี่ยวเนื่องกับสภาวะสังคมที่บิดเบือนของญี่ปุ่นในยุค 70 กลวิธีในการการสร้างสรรค์งาน 1. ศิลปินใช้ภาพขาวดำเพื่อสร้างบรรยากาศให้มีความลึกลับแสดงถึงด้านมืดของสภาวะจิตใจ 2. ใช้การแอบถ่ายภาพแบบสแน็ปช็อตแล้วเลือกมุมมองภาพที่เสมือนกับอยู่ในอิริยาบถและระดับสายตาของศิลปินที่อยู่ในเหตุการณ์นั้น 3. ศิลปินใช้การแฝงตัวเข้าไปในกลุ่มคนที่อยู่ร่วมในเหตุการณ์เพื่อถ่ายภาพให้ดูสมจริงและแนบเนียนมากที่สุด 4. นำเสนอเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมญี่ปุ่นทำให้ภาพถ่ายชุก The Park เป็นเหมือนสารคดีที่ดีแฝงด้านมืดของสังคมที่ทุกคนคาดไม่ถึง

2. จากผลการศึกษาคำประกอบศิลป์และทัศนธาตุผ่านผลงานภาพถ่ายชุก The Park พบว่าศิลปินมีการใช้ทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อสื่อถึงสภาวะของสังคมที่บิดเบือนผิดไปจากปกติสะท้อนสภาวะที่ผิดปกติและพฤติกรรมที่ผิดจารีตของคนในสังคม ผู้วิจัยได้ศึกษาผ่านผลงานจำนวน 6 รูปดังต่อไปนี้

Untitled, 1979

From the series The Park

Gelatin Silver Print

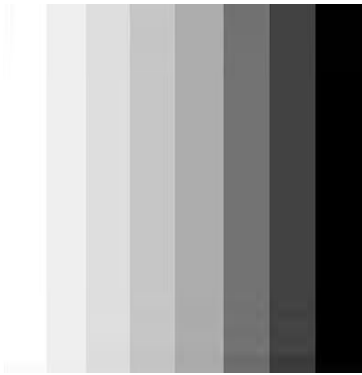
20" × 24"

วิเคราะห์ทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์

จากรูปถ่ายสามารถตีความได้ว่าศิลปินผู้สร้างงานใช้เทคนิคการถ่ายภาพขาวดำ เพื่อเน้นย้ำถึงบรรยากาศของภาพที่เป็นเวลากลางคืนให้โดดเด่นจากศิลปินใช้เทคนิคการถ่ายภาพขาวดำภาพจึงไล่ระดับแสงเงาเป็นสีขาว สีเทาและสีดำ เนื้อสีเทาและสีขาวเป็นสีหลักและใช้สีดำเป็นฉากหลังเพื่อสื่อถึงบรรยากาศยามค่ำคืนในพื้นที่ลึกลับ รูปทรงที่ปรากฏในภาพคือสรีระของมนุษย์ แสดงพฤติกรรมของคนกลุ่มใหญ่ในพื้นที่หนึ่งในเวลากลางคืน เส้นที่ปรากฏในส่วนนี้ส่วนใหญ่เป็นเส้นตรงของสรีระมนุษย์และต้นไม้ เส้นตรงนั้นแสดงถึงการเคลื่อนไหวที่เด็ดเดี่ยวมุ่งมั่นและรุนแรง แข็งแรง ส่วนเส้นเฉียงที่ปรากฏทำให้ภาพเหมือนมีการเคลื่อนไหว

พื้นที่ว่างที่ปรากฏในภาพมีมากทำให้ภาพดูโปร่งไม่ทึบตันสื่อถึงพื้นที่โล่งแจ้ง

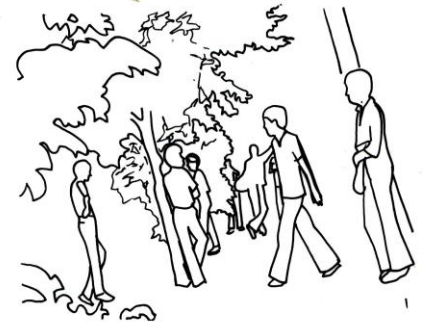
จากเทคนิคการถ่ายแบบสแนปช็อตจากระยะไกลทำให้เห็นภาพรวมของกลุ่มคนที่กำลังเคลื่อนไหวในสถานที่โล่งแจ้งในเวลากลางคืน แต่ด้วยท่าทางและพฤติกรรมที่ไม่ชัดเจนทำให้ไม่สามารถรู้ได้ว่าคนกลุ่มนั้นทำอะไร ศิลปินเลือกใช้เทคนิคเหล่านี้เพื่อสร้างบรรยากาศให้ลึกลับ ชวนสงสัยและกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นในตัวมนุษย์ออกมา สิ่งนี้จึงดูทำให้ผู้เสพงานต้องการหาคำตอบว่าคนกลุ่มนี้กำลังทำอะไรและภาพนี้ต้องการจะสื่ออะไรกับผู้เสพ

โทนสีของภาพ

เส้น

พื้นที่ว่างและรูปทรง

Untitled, 1971

From the series The Park

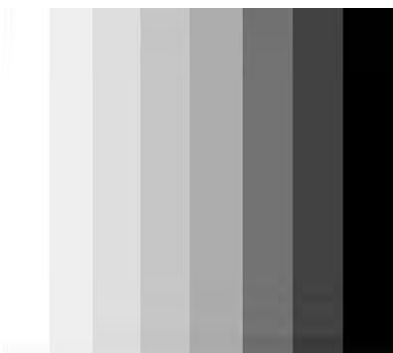
Gelatin Silver Print

20" × 24"

การวิเคราะห์ทัศนธาตุและการตีความผลงาน

จากทัศนธาตุที่ปรากฏในภาพสามารถตีความได้ว่าการเลือกใช้สีดำในปริมาณที่มากเป็นฉากหลังของรูปเป็นบรรยากาศและใช้สีขาวกับเทาเป็นตัวบอกเล่าเรื่องราวในภาพ สีดำที่เป็นพื้นหลังช่วยขับเน้นให้ จุดนำสายตามีความชัดเจนเพราะขอบเงาของรูปทรงตัดกับสีดำที่เป็นพื้นหลัง ลักษณะของเส้นที่ปรากฏในภาพคือเส้นโค้งจากสรีระของมนุษย์ทำให้รู้สึกให้ความรู้สึกมีการเคลื่อนไหว เส้นโค้งเป็นคลื่นน้อย ๆ ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวต่อเนื่อง มีความกลมกลืนเคลื่อนไหวช้า สุภาพ เข้ายวน นุ่มนวล จากภาพรูปทรงของคนสองคนถูกหลอมรวมให้เป็นสิ่งเดียวกันรายละเอียดของรูปทรงจึงบิดโค้งไม่ได้รูป เมื่อดูแล้วให้ความรู้สึกของการเคลื่อนไหวที่เชื่องช้า พื้นที่ว่างในรูปมีมากทำให้รู้โปร่งโล่ง อิศระ

มุมมองที่ศิลปินใช้คือระดับสายตาในระยะใกล้ทำให้เห็นรายละเอียดของภาพแต่ด้วยเทคนิคการถ่ายภาพแบบสแน็ปช็อตทำให้รูปทรงนั้นบิดเบือนไม่สมบูรณ์และให้ความรู้สึกของการแอบมองภาพถ่ายนี้อยู่ เนื่องจากนี้เป็นพฤติกรรมของการร่วมรักแต่ฉากที่ปรากฏกลับเป็นพื้นที่โล่งแจ้ง สิ่งนี้ก็ทำให้ผู้ชมเริ่มตั้งคำถามและคิดเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ปรากฏในภาพ

โทนสีของภาพ

เส้น

พื้นที่ว่างและรูปทรง

Untitled, 1973

From the series The Park

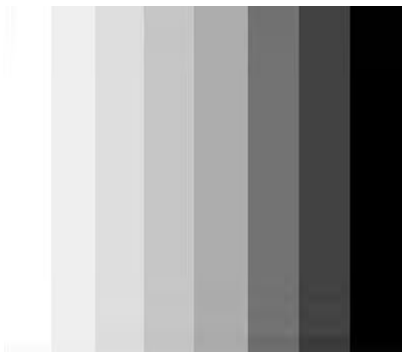
Gelatin Silver Print

20" × 24"

การวิเคราะห์ทัศนธาตุและการตีความผลงาน

เมื่อวิเคราะห์ผ่านองค์ประกอบทางศิลปะแล้วพบว่าการใช้สีดำปรากฏเป็นพื้นหลังในปริมาณมากและรูปทรงของภาพที่อยู่รวมกันเป็นกระจุกอัดแน่นอยู่ตรงกลางภาพทำให้เกิดความรู้สึกถึงสภาวะกดดัน การใช้เส้นเฉียงเป็นเส้นหลักในภาพทำให้เกิดความรู้สึกพุ่งทะยานบอกถึงการเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็วจากจุดหนึ่งไปยังจุดหนึ่ง ในภาพจะเห็นว่ามีเส้นเฉียงที่พุ่งเข้าหาเส้นโค้งกลางภาพ เส้นเฉียงนี้ให้ความรู้สึกถึงการล้วงเกินและคุกคาม การใช้สีดำเป็นพื้นหลังและเติมพื้นที่ว่างและการใช้สีขาวและเทาในการชี้ให้เห็นถึงรูปทรงที่ต้องการเน้นให้เกิดจุดเด่น แม้ในภาพนี้จะสามารถเห็นรายละเอียดการกระทำของแต่ละคน แต่รูปทรงกลับไม่ชัดเจนถูกบดบังและตัดทอนจนไม่สามารถรับรู้ว่าเป็นสิ่งนั้นคืออะไร

ศิลปินเลือกการปกปิดและตัดทอนเพื่อให้ผู้เสพเกิดความสงสัยและตั้งคำถามและ
 สุดท้ายก็คือการหาข้อสรุปด้วยตัวเอง รูปทรงต่างๆที่อัดแน่นอยู่ในภาพทำให้พื้นที่ว่างมีน้อยให้
 ความรู้สึกอึดอัดกดดัน มีความรู้สึกของความหวาดกลัว หวาดระแวง การถูกคุกคามและ
 ความไม่ปลอดภัย ด้วยเทคนิคของการถ่ายภาพระยะใกล้ในระดับสายตาทำให้เห็นลาย
 ละเอียดและความรู้สึกของคนในภาพที่แสดงออกมาผ่านดวงตาสีขาวที่กระทบกับแสงแฟลต

โทนสีของภาพ

เส้น

พื้นที่ว่างและรูปทรง

Untitled, 1973

From the series The Park

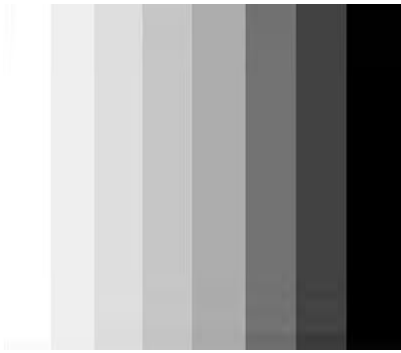
Gelatin Silver Print

20" × 24"

การวิเคราะห์ทัศนธาตุ และการตีความผลงาน

ศิลปินถ่ายภาพจากด้านหลังของกลุ่มคนในระดับสายตาคดต่ำทำให้มองเห็นภาพรวมที่ไกล ทำให้ภาพมีพื้นที่ว่างเยอะ ภาพดูโปร่งไม่ทึบสื่อถึงพื้นที่กว้างและโล่งแจ้ง มีการใช้เส้นที่ชัดเจนเพื่อสื่อความหมายการใช้เส้นโค้ง ให้ความรู้สึกมีการเคลื่อนไหว เลื่อนไหลต่อเนื่องกลมกลืน และ เส้นแนวเฉียง ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหวออกจากจุดใดจุดหนึ่ง เมื่อเส้นเฉียงและโค้งมาอยู่ร่วมกันจึงทำให้ภาพเกิดการเคลื่อนไหวไปข้างหน้าอย่างช้าๆ

มุมมองของภาพคือการถ่ายภาพจากด้านบนให้เห็นจากด้านหลังของบุคคลเหล่านั้นทำให้รูปทรงโค้งงอบิดเบี้ยวไม่สมบูรณ์เป็นอริยบทที่แปลกประหลาดและยากที่จะทราบว่าคุณเหล่านั้นกำลังทำอะไร เพราะมุมมองการนำเสนอที่เลือกการถ่ายภาพจากมุมสูงทำให้ผู้เสพงานเหมือนกำลังเฝ้ามองการกระทำอันน่าสงสัยของคนกลุ่มนั้นอยู่

โทนสีของภาพ

เส้น

พื้นที่ว่างและรูปทรง

Untitled, 1971

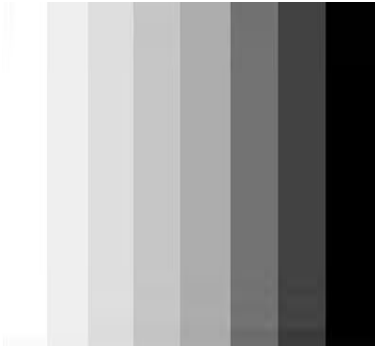
From the series The Park

Gelatin Silver Print

20" × 24"

การวิเคราะห์ทัศนธาตุ และการตีความผลงาน

มุมมองการถ่ายภาพของศิลปินเป็นระยะใกล้และกดต่ำทำให้เห็นรายละเอียดของภาพจากมุมสูงอีกทั้งในภาพเต็มไปด้วยรูปทรงที่อัดแน่นมีที่ว่างน้อย ทั้งมุมมองของภาพและพื้นที่ว่างที่มีน้อยทำให้ภาพนี้ให้ความรู้สึกอึดอัดกดดันและน่ากลัว สีที่เห็นส่วนใหญ่เป็นสีขาวเทาแสดงถึงการใช้เฟลตเพื่อต้องการให้เห็นรายละเอียดของภาพอย่างชัดเจนนอกจากนี้สีขาวยังสื่อถึงเรื่องเพศอีกด้วย ภาพมือที่พุ่งมาจากทางซ้ายทิศทางของเส้นไปในทาง และมือที่ล้วงเข้าไปใต้กระโปรงเส้นเหล่านี้เป็นเส้นเฉียงทำให้ภาพเต็มไปด้วยการเคลื่อนไหวไปข้างหน้า เส้นเฉียงหลายเส้นที่ไปในทิศทางเดียวกัน ให้ความรู้สึกของการจู่โจมอย่างรวดเร็ว การลুক้ำ ให้ความรู้สึกหลุมพรางอันตรายและน่ากลัว และด้วยที่พื้นที่ว่างในรูปมีน้อยและยังโดนแทนที่ด้วยสีดำก็ยังเพิ่มภาวะกดดันให้กับภาพ ภาพนี้จึงให้ความรู้สึกน่ากลัวและอันตราย

โทนสีของภาพ

เส้น

พื้นที่ว่างและรูปทรง

Untitled, 1971

From the series The Park

Gelatin Silver Print

20" × 24"

การวิเคราะห์ทัศนธาตุ และการตีความผลงาน

ภาพนี้ถ่ายทอดออกมาอยู่ในระดับสายตาของศิลปินถ่ายจากด้านหลังทำให้มีมุมมองที่ กระชั้นชิดคับแคบเนื่องจากขนาดของรูปทรงบางรูปทรงมีขนาดใหญ่บดบังองค์ประกอบอื่นๆ ถือเป็นเทคนิคที่ดึงดูดให้ผู้ชมงานชิ้นนี้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของงานเหมือนอยู่ในเหตุการณ์นั้นจริงๆ เส้นที่ปรากฏคือเส้นแนวนอน เป็นเส้นเดินทางตามแนวนอน กลมกลืนกับแรงดึงดูดของโลก ให้ความรู้สึกในทางราบกว้าง เป็นสัญลักษณ์ของการพักผ่อน ผ่อนคลาย และ เส้นแนวเฉียง ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหวไม่มั่นคง เส้นที่เฉียงและ โค้ง ให้ความรู้สึกที่ขาด ระเบียบ ตามขตากรรม ให้ความรู้สึกพุ่งเข้า ลักษณะของเส้นคือเส้นแนวนอนที่ถูกแนวเฉียง พุ่งเข้าหา จึงให้ความรู้สึกเหมือนการพักผ่อนนั้นถูกรบกวนและถูกคุกคาม พื้นที่ว่างที่ทำให้ รู้สึกอึดอัดและมุมมองที่กระชั้นชิดทำให้รู้สึกถึงความแอบซ้อนปิดบัง

โทนสีของภาพ

เส้น

พื้นที่ว่างและรูปทรง

อภิปรายและสรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า นอกจากเทคนิคการถ่ายภาพที่ศิลปินใช้เพื่อสื่อความหมายและแนวคิดของผลงานแล้ว องค์ประกอบทางศิลปะและทัศนธาตุที่ปรากฏในผลงานภาพถ่ายชุด The Park ก็เป็นส่วนสำคัญที่ศิลปินใช้เพื่อสื่อสารและแสดงออกถึงแนวคิดและเนื้อหาที่ต้องการจะสื่อให้กระทบความรู้สึกของผู้ชมผลงานชุดนี้ ศิลปินมีการใช้ทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อสื่อถึงสภาวะของสังคมที่บิดเบือนผิดไปจากปกติ ทัศนธาตุที่ศิลปินเลือกใช้ได้แก่การใช้สีขาวดำเพื่อแสดงถึงบรรยากาศของภาพที่เต็มไปด้วยความมืดดำในเวลากลางคืน แสงและเงาที่ปรากฏในภาพเป็นแสงตกกระทบพื้นที่ทำให้เห็นรายละเอียดของภาพไม่ชัดเจนส่งผลให้ภาพเต็มไปด้วยปริศนาแสดงถึงความคลุมเครือ หม่นหมอง การใช้เส้นในลักษณะต่างๆ พื้นที่ว่างและรูปทรงที่ถูกตัดทอนและบิดเบือนแสดงถึงสภาวะการณ์ที่ผิดปกติของพฤติกรรมและจิตใจมนุษย์ ทัศนธาตุและกลไกทางศิลปะที่ศิลปินเลือกใช้ประกอบกันเป็นภาพถ่ายที่สะท้อนสภาวะที่ผิดปกติและพฤติกรรมที่ผิดจารีตของคนในสังคม

ศิลปินใช้กลวิธีในการสร้างสรรค์งานเหล่านี้เพื่อนำเสนอพฤติกรรมแปลกประหลาดของการทำผิดจารีตในพื้นที่สาธารณะให้ดูน่าขนลุกสยดสยองเป็นการตีแผ่เปิดเผยความลับของพื้นที่เดียวกันที่อยู่คนละเวลา นั่นคือสวนสาธารณะที่เป็นพื้นที่สาธารณะในเวลากลางวันและ

กลางคืน

ข้อจำกัดทางการศึกษา

ข้อจำกัดในการวิจัยนั้นคือการเข้าถึงแหล่งข้อมูลของภาพถ่ายชุด The Park เนื่องจากในประเทศไทยยังไม่มีมีการแปลบทความหรือตีพิมพ์เนื้อหาของภาพถ่ายศิลปะชุดนี้ การที่จะเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้นั้นต้องอาศัยบทความภาษาต่างประเทศทางสื่อออนไลน์ ได้แก่บทความภาษาอังกฤษและภาษาญี่ปุ่นจากนั้นต้องนำมาแปลเป็นภาษาไทยเพื่อศึกษาแนวคิดของศิลปิน การแปลบทความภาษาต่างประเทศทำให้ต้องใช้เวลานานกว่าจะได้ข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์

บรรณานุกรม

หนังสือที่และเอกสารตีพิมพ์ภาษาไทย

กีธเอ โบแอส . ความสุขกับการถ่ายภาพบุคคล.กรุงเทพมหานคร:แอดดิชั่น-เวสต์ลีย์,2527.

ฉัตรชัย อรรถปักษ์ . องค์ประกอบศิลปะ.กรุงเทพมหานคร : วิทยพัฒน์, 2550.

ชลุด นิ่มเสมอ . องค์ประกอบของศิลปะ.กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์, 2553.

ชะวัชชัย ภาคินฐ . ทัศนศิลป์วิทัศน์. กรุงเทพมหานคร : คุรุสภาลาดพร้าว, 2544.

มัย ตะติยะ. สุนทรียภาพทางทัศนศิลป์.กรุงเทพมหานคร : วาดศิลป์, 2547

ฟูคุทาเคะ ทาดาจิ. โครงสร้างสังคมญี่ปุ่น. แปลโดย บุญยง ชื่นสุวิมล.กรุงเทพมหานคร :

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์,2538.

วิภา อุดมฉันท.สื่อมวลชนญี่ปุ่น.กรุงเทพมหานคร : ที.พี.พรินท์,2541.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ภาษาไทย

วิธีการทางศิลปะกับการรุกรานพื้นที่ส่วนตัว.[ออนไลน์].เข้าถึงวันที่ 10 สิงหาคม 2556 เข้าถึงได้จาก
ภาษาอังกฤษ

The Park Kohei Yoshiyuki. [ออนไลน์]. เข้าถึงวันที่ 11 สิงหาคม 2556 เข้าถึงได้จาก

http://www.slate.com/blogs/ behold/2013/04/02/kohei_yoshiyuki_park_uses_infrared_flash_to_document_voyeurs_watching_couples.html

The Park Kohei Yoshiyuki. [ออนไลน์]. เข้าถึงวันที่ 11 สิงหาคม 2556 เข้าถึงได้จาก

<http://www.artslant.com/global/artists/show/6330-kohei-yoshiyuki>